

Міністерство освіти і науки України
Уманський національний університет садівництва

Кафедра геодезії, картографії і кадастру

Методичні вказівки
до виконання кваліфікаційної роботи

для здобувачів вищої освіти спеціальності 193
«Геодезія та землеустрій» ОР «Бакалавр»

Умань – 2024

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти спец. 193 «Геодезія та землеустрій» ОР «Бакалавр» / Уклад.: Кисельов Ю.О., Рудий Р.М., Шемякін М.В., Боровик П.М., Удовенко І.О., Прокопенко Н.А. Умань: Уманський НУС, 2024. 33 с.

Укладачі: Кисельов Ю.О. – завідувач кафедри геодезії, картографії і кадастру УНУС, докт. геогр. наук, проф.;
Рудий Р.М. – професор кафедри геодезії, картографії і кадастру УНУС, докт. техн. наук, проф.;
Шемякін М.В. – доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру УНУС, канд. с.-г. наук, доц.;
Боровик П.М. – доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру УНУС, канд. екон. наук, доц.;
Удовенко І.О. – доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру УНУС, канд. екон. наук, доц.;
Прокопенко Н.А. – викладач кафедри геодезії, картографії і кадастру УНУС.

При написанні вказівок використані Методичні вказівки Національного університету біоресурсів і природокористування України, Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, Львівського, Луганського національних аграрних університетів та інших закладів вищої освіти, а також інструкції, нормативно-довідкові матеріали, відібрані з різних літературних джерел.

Методичні вказівки розроблені з метою надання допомоги при виконанні бакалаврських кваліфікаційних робіт студентам, які навчаються за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій».

Рецензенти: Сонько С.П., професор кафедри екології та безпеки життєдіяльності УНУС, д. геогр. н., проф.;
Лішук Р.І., завідувач кафедри інформаційних технологій УНУС, канд. техн. наук, доц.

Методичні вказівки розглянуті на засіданні кафедри геодезії, картографії і кадастру (9 серпня 2024 р., протокол №1)

Рекомендовано до видання науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства УНУС (12 серпня 2024 р., протокол №1)

© Кисельов Ю.О., Рудий Р.М., Шемякін М.В.,
Боровик П.М., Удовенко І.О., Прокопенко Н.А.,
2024
© Уманський НУС, 2024

ЗМІСТ

	ВСТУП	4
1	МЕТА, ЗАВДАННЯ І ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	5
1.1	Сутність кваліфікаційної роботи	5
1.2	Мета кваліфікаційної роботи	6
1.3	Вимоги до змісту кваліфікаційної роботи	6
2	ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ	7
2.1	Тематика кваліфікаційних робіт для самостійного вибору	7
2.2	Вибір теми	7
3	ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	9
3.1	Обов'язки керівника кваліфікаційної роботи	10
3.2	Права та обов'язки студента-дипломника	10
4	ЗМІСТ, СТРУКТУРА ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ	11
4.1	Структура кваліфікаційної роботи	11
4.2	Рекомендації до виконання розділів кваліфікаційної роботи	13
4.2.1	Вступ	13
4.2.2	Основна частина	16
4.2.3	Висновки	16
4.2.4	Загальні вимоги до оформлення	17
5	ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	18
5.1	Рецензування кваліфікаційної роботи	18
5.2	Допуск до захисту кваліфікаційної роботи	18
5.3	Захист кваліфікаційної роботи	19
5.4	Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи та її захисту	21
	ДОДАТКИ	22

ВСТУП

Бакалаврська дипломна робота є випускною кваліфікаційною роботою наукового або практичного змісту, що відображає хід та результати розробки обраної теми. Вона має відповідати сучасному рівню розвитку науки і техніки, а її тема повинна бути актуальною, її зміст має характеризуватися оригінальністю та неповторністю проведених досліджень, використаних матеріалів та запропонованих рішень.

Разом із тим бакалаврська підготовка – це лише перший ступінь до майбутньої виробничої, науково-дослідницької та науково-педагогічної діяльності. Тому кваліфікаційна робота, що виконується у закладах вищої освіти, хоч і є самостійним науковим дослідженням, та все ж не може вважатися науковим дослідженням у повному розумінні слова. Її можна віднести до навчально-дослідницьких робіт, в основі яких переважно лежить моделювання вже відомих рішень.

Науковий рівень бакалаврської кваліфікаційної роботи повинен відповідати освітній програмі. Виконання такої роботи повинно не стільки вирішувати наукові проблеми, скільки засвідчити, що її автор навчився самостійно вести науковий пошук.

Зміст кваліфікаційних бакалаврських робіт різноманітний, і основною метою пропонованих рекомендацій є встановлення єдиного методичного підходу до керівництва та виконання такої роботи. Розумна регламентація вимог та прояв максимуму ініціативи виключає елементи шаблонності та формалізму.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ І ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1.1 Сутність кваліфікаційної роботи

Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується університетом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми.

Бакалавр повинен мати широку ерудицію, фундаментальну наукову базу, володіти методичними засадами наукової творчості, сучасними інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і використання наукової інформації, бути спроможним до творчої науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності.

Кваліфікаційна бакалаврська робота – це самостійна випускна науково-дослідна робота, яка готується з метою публічного захисту і отримання першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти. Вона має відповідати сучасному рівню розвитку науки у певній галузі, а її тема – бути актуальною. Дана робота подається у вигляді, який дозволяє визначати, наскільки повно відображені та обґрунтовані її положення, висновки та рекомендації, їх новизна. Сукупність отриманих у такій роботі результатів свідчить про наявність у її автора початкових навичок науково-технічної роботи з обраної сфери професійної діяльності. Основне завдання її автора – продемонструвати рівень своєї освітньо-професійної кваліфікації, вміння самостійно вирішувати конкретні практичні завдання. Бакалаврська кваліфікаційна робота підбиває підсумки вивчення студентом різних дисциплін, передбачених навчальним планом.

Незалежно від спрямування, кваліфікаційна робота має демонструвати рівень фахової підготовки студента до професійної або наукової діяльності, який відображає:

- рівень оволодіння теоретичними знаннями з професійно орієнтованих і спеціальних дисциплін;
- вміння узагальнювати, аналізувати наукові джерела та статистичні дані, формулювати наукові висновки і обґрунтовувати конкретні пропозиції;
- вміння працювати з нормативно-правовими актами;
- здатність використовувати сучасні методи дослідження та інформаційні технології;
- вміння знаходити аналоги розв'язання проблеми у вітчизняній та зарубіжній практиці, адаптувати їх до конкретного об'єкта та предмета дослідження.

1.2 Мета кваліфікаційної роботи

Метою кваліфікаційної роботи є осмислення проблеми, об'єкта та предмета дослідження; оволодіння методами досліджень; застосування теоретичних знань та практичних навичок для вирішення конкретних завдань у галузі геодезії, землеустрою та кадастру.

Працюючи над кваліфікаційною роботою, здобувач вищої освіти має засвоїти навички правильної постановки проблеми та обґрунтування її актуальності, формулювання мети і завдань, побудови логічного плану й оптимальної структури дослідження, роботи з джерелами інформації, аналізу та оцінки різних аспектів об'єкта дослідження, обґрунтування власних узагальнень, висновків і пропозицій.

У процесі виконання та при підготовці до захисту кваліфікаційної роботи майбутній бакалавр має здобути наступні *компетентності*:

інтегральна – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі геодезії та землеустрою або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю і невизначеністю умов;

загальні:

ЗК01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями;

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом;

ЗК07. Здатність працювати автономно;

фахові:

ФК03. Здатність застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності;

ФК05. Здатність застосовувати сучасне інформаційне, технічне і технологічне забезпечення для вирішення складних питань геодезії та землеустрою;

ФК06. Здатність виконувати дистанційні, наземні, польові та камеральні дослідження, інженерні розрахунки з опрацювання результатів досліджень, оформляти результати досліджень, готувати звіти при вирішенні завдань геодезії та землеустрою;

ФК13. Здатність розробляти документацію із землеустрою та з оцінки земель, кадастрову документацію, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри,

а також досягти наступних програмних результатів навчання:

ПРН4. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей;

ПРН9. Збирати, оцінювати, інтерпретувати та використовувати геопросторові дані, метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження, застосовувати статистичні методи їхнього аналізу для розв'язання спеціалізованих задач у сфері геодезії та землеустрою;

ПРН14. Планувати складну професійну діяльність, розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою за умов ресурсних та інших обмежень;

ПРН15. Розробляти і приймати ефективні рішення щодо професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою, у тому числі за умов невизначеності.

1.3 Вимоги до змісту кваліфікаційної роботи

Одною з основних вимог, що ставляться до кваліфікаційної роботи є те, що вона повинна стосуватись основних питань, пов'язаних із геодезичними, землепорядними, кадастровими, оціночними роботами, раціональним використанням, відновленням та охороною земель.

Друга важлива вимога стосується вибору теми та обсягу досліджень. Тема кваліфікаційної роботи повинна максимально відповідати профілю студента, мати комплексний характер та передбачувати розв'язання основних питань, що стосуються об'єкта дослідження. З цією метою теми кваліфікаційних робіт закріплюються за студентами за їх вибором, враховуючи характер виконуваної навчально-дослідної роботи.

Під час виконання кваліфікаційної роботи слід дотримуватись таких вимог:

- чіткість побудови та викладу матеріалу;
- логічна послідовність;
- переконливість і достатність аргументації;
- лаконічність і точність визначень та формулювань;
- конкретність результатів дослідження;
- адекватність засобів опрацювання даних;
- обґрунтованість висновків та рекомендацій.

2. ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

2.1. Тематика кваліфікаційних робіт для самостійного вибору

Тематика кваліфікаційних робіт не є постійною й підлягає перегляду та уточненню. Таке уточнення полягає в перегляді тематики та виключенню із її складу тих тем, що втратили актуальність, а також включення нових тем, що визначаються сучасною проблематикою у сфері геодезії, землеустрою та кадастру. При розробці тематики враховуються також проблеми, які досліджуються працівниками кафедри – науковими керівниками робіт.

Найбільш актуальними сьогодні є такі основні напрямки кваліфікаційних робіт у галузі геодезії, землеустрою та кадастру:

1. Оптимізація розвитку територій населених пунктів.
2. Проекти рекультивації порушених земель.
3. Формування меж та раціональна організація територій природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.
4. Дистанційне зондування Землі.
5. Геоінформаційні системи, бази та банки даних, програмне забезпечення у сфері землеустрою та кадастру.
6. Використання інформаційних технологій, моделювання та сучасної техніки при земельно-кадастрових роботах.
7. Бонітування ґрунтів і економічна оцінка земель.
8. Врахування екологічних факторів при розробленні проєктів організації території.
9. Комп'ютерна обробка матеріалів аерознімань для вивчення природних ресурсів, побудови карт і планів.
10. Аналіз нормативно-правових документів та розроблення рекомендацій щодо їх удосконалення в галузі землеустрою та кадастру.

2.2 Вибір теми

Вибір теми є початковим етапом, першим кроком праці над кваліфікаційною роботою.

Темою кваліфікаційної роботи є конкретна наукова проблема, обґрунтованість вибору якої та її актуальність мають бути висвітлені в самій роботі. Тема повинна мати, передовсім, прикладне значення.

За наведеними напрямками випускова кафедра формує конкретні теми кваліфікаційних робіт із визначенням об'єктів, предметів, завдань досліджень, з урахуванням побажань зацікавлених господарських структур, органів державної влади та місцевого самоврядування.

Студентам надається право самостійного вибору теми кваліфікаційної роботи. Вони можуть також запропонувати іншу тему, детально обґрунтувавши її актуальність та доцільність розроблення, яка може бути підтверджена керівниками підприємств, установ та організацій (або їх структурних підрозділів), де працюють чи планують працювати студенти, за умови, що вона має практичне значення для конкретної галузі або регіону.

Обираючи тему випускної роботи, студент повинен враховувати свої навчальні та науково-дослідні інтереси. У кожному випадку вибір теми, її зміна та структура повинні узгоджуватися з науковими керівниками та завідувачем кафедри. Допускається повторення окремих найактуальніших тем, але за умови, що бази дослідження є різними.

Обрана тема закріплюється за студентом на підставі його особистої письмової заяви на ім'я завідувача кафедри.

Подана студентом заява розглядається завідувачем кафедри. У випадку відсутності перешкод для затвердження теми, завідувач формулює на заяві свої пропозиції. У випадку, якщо тема кваліфікаційної роботи не може бути затверджена, завідувач кафедри вказує свої зауваження та пропозиції та повертає заяву студентові.

Зміна теми дозволяється лише за письмовим поданням наукового керівника та обов'язково погоджується із завідувачем кафедри.

Теми кваліфікаційних робіт, запропоновані кафедрами, що здійснюють бакалаврську підготовку, та кандидатури наукових керівників ухвалюють рішенням кафедри упродовж вересня-жовтня четвертого навчального року за першим (бакалаврським) рівнем, про що декан факультету видає відповідне розпорядження. Упродовж наступних десяти днів наказом ректора затверджують: остаточну редакцію теми кваліфікаційної роботи, наукових керівників, кандидатури рецензентів.

Наукові керівники випускних робіт призначаються з числа професорсько-викладацького складу університету, які мають вчені ступені доктора або кандидата наук (доктора філософії), а в разі необхідності – з числа науковців та висококваліфікованих спеціалістів інших установ чи організацій. За потребою наказом можна передбачити консультанта з окремих питань.

Здобувач вищої освіти виконує кваліфікаційну роботу під керівництвом наукового керівника за темою, затвердженою в порядку, встановленому Положенням.

Базою кваліфікаційної роботи можуть бути управління земельних відносин, Державні інститути землеустрою, територіальні органи Держгеокадастру, приватні землевпорядні та геодезичні підприємства, які є місцями проходження виробничої практики.

Остаточно сформульована тема доводиться до студентів заздалегідь.

Згідно із встановленим порядком, студент подає особисто заяву завідувачу кафедри з проханням закріпити за ним виконання певної теми кваліфікаційної роботи. Ця заява є водночас і основою для призначення керівника кваліфікаційної роботи.

Розподіляючи та затверджуючи теми кваліфікаційних робіт, дуже важливо враховувати наявний досвід студента в обраній сфері діяльності, набутий у

формі виконуваних раніше курсових проєктів, роботу в наукових гуртках, участь у конференціях тощо.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційну роботу виконують відповідно до виданого завдання за календарним планом, складеним за погодженням із науковим керівником та затвердженим завідувачем кафедри.

Зшиту у твердій палітурці кваліфікаційну роботу студент представляє на випускову кафедру не пізніше ніж за 5 днів до початку роботи екзаменаційної комісії.

Кваліфікаційна робота повинна відповідати певним загальним вимогам щодо викладення матеріалу:

- формулювання назви теми, розділів та підрозділів повинні бути чітким, лаконічними і в той же час найбільш повно відображати суть і зміст питань, що розглядаються;
- матеріал роботи необхідно викладати грамотно, доступним науковим стилем, він не повинен містити повторів та не бути перевантаженим цитатами;
- не допускається просте переписування матеріалів із літературних джерел, їх цитування без посилання;
- в тексті не повинно бути виразів типу: «я вважаю», «мені здається», «у нас прийнято», замість них рекомендуються вирази: «на думку автора», «вважається доцільним», «як свідчить проведений аналіз».

Процес виконання кваліфікаційної роботи можна умовно поділити на чотири етапи, що відрізняються за змістом та характером їх виконання.

На першому етапі відбирається матеріал для визначених структурних елементів роботи, проводиться його аналіз та уточнюється остаточна структура роботи.

На другому етапі розробляється перша редакція (варіант) кваліфікаційної роботи, висновків та пропозицій, що впливають із основного змісту роботи, визначається їх ефективність.

На третьому етапі додатково збирається необхідний матеріал, уточнюються окремі положення роботи й остаточно формуються висновки та пропозиції.

На четвертому етапі здійснюється перевірка посилань на літературні джерела в тексті, остаточне оформлення списку використаної літератури та додатків, оформляється потрібний ілюстративний матеріал.

Текст роботи повинен бути гранично стислим і разом з тим відображати результати проведеного аналізу офіційних, літературних та практичних матеріалів, обґрунтовувати реальність прийнятих рішень. Він повинен бути наповнений відповідним ілюстративним матеріалом (таблицями, картосхемами, графіками, діаграмами тощо).

Кваліфікаційна робота повинна показати, наскільки студент вивчив літературу з даного питання, нормативну та законодавчу базу, виробничі матеріали, наскільки він уміє самостійно робити висновки і узагальнення.

3.1. Обов'язки керівника кваліфікаційної роботи

Керівник кваліфікаційної роботи виконує такі функції:

- формує разом із студентом завдання на підготовку кваліфікаційної роботи;
- упродовж усього періоду навчання на основі аналізу підготовлених здобувачем вищої освіти матеріалів контролює графік виконання кваліфікаційної роботи, про що звітує на засіданні кафедри;
- рекомендує студентові необхідну нормативну, навчальну, довідкову літературу та інші джерела для самостійного опрацювання й виконання кваліфікаційної роботи;
- надає консультативну допомогу студентові під час виконання ним роботи згідно з графіком самостійної роботи;
- аналізує та контролює організацію самостійної роботи студента;
- допомагає здобувачеві вищої освіти готувати результати наукових досліджень до опублікування у фахових виданнях, науково-технічних збірниках, матеріалах наукових та науково-технічних конференцій, симпозіумів, круглих столів та ін.;
- інформує здобувача вищої освіти про відповідальність за випадки виявлення академічного плагиату в кваліфікаційній роботі;
- бере участь у засіданні кафедри під час попереднього захисту кваліфікаційної роботи та може бути присутнім на засіданні екзаменаційної комісії з атестації студентів.

Керівник кваліфікаційної роботи несе особисту відповідальність за повноту і якість виконання зазначених вище функцій.

3.2 Права та обов'язки студента-дипломника

Студент-дипломник має право:

- обирати тему кваліфікаційної роботи з числа запропонованих випусковою кафедрою або пропонувати власну тему з обґрунтуванням доцільності її розробки і можливості виконання. У разі необхідності може ініціювати питання щодо зміни теми кваліфікаційної роботи у встановлені терміни. В усіх випадках він звертається з відповідною заявою на ім'я завідувача випускової кафедри;
- користуватися під час виконання та захисту кваліфікаційної роботи комп'ютерними на іншими технічними засобами університету у відведений для цього час;
- отримувати консультації керівника та консультантів роботи;
- самостійно вибирати варіанти вирішення завдань кваліфікаційної роботи;

– ознайомитися зі змістом відгуку керівника та рецензії на кваліфікаційну роботу, готувати (у разі необхідності) аргументовані відповіді на їх зауваження до захисту кваліфікаційної роботи перед екзаменаційною комісією.

Студент-дипломник повинен:

- своєчасно обрати й узгодити з керівником тему;
- самостійно виконувати кваліфікаційну роботу з опорою на матеріали виробничих практик, результати попередніх досліджень і відповідне методичне та інформаційне забезпечення;
- систематично доповідати керівнику про хід виконання кваліфікаційної роботи та оперативно виконувати його методичні вказівки;
- своєчасно подати розділи кваліфікаційної роботи на перевірку керівникові;
- підготувати відповіді на зауваження керівника роботи та рецензента;
- захистити роботу на засіданні екзаменаційної комісії, дотримуючись регламенту.

Основна відповідальність за виконання плану підготовки роботи покладається безпосередньо на студента-дипломника.

4 ЗМІСТ, СТРУКТУРА ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ

4.1 Структура кваліфікаційної роботи

Приступаючи до виконання кваліфікаційної роботи, студент має чітко уявляти собі її структуру та зміст. При цьому всі складові частини роботи повинні бути логічно взаємопов'язані та переконливо аргументовані.

Структура роботи включає:

- титульну сторінку;
- завдання та календарний план виконання роботи;
- реферат;
- зміст;
- перелік умовних позначень (у разі потреби)
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- перелік джерел посилання;
- додатки;
- бібліографічну довідку.

Титульна сторінка, завдання та календарний план виконання роботи оформляються відповідно до затверджених стандартів університету.

Для ознайомлення зі змістом та результатами роботи здобувач вищої освіти подає **реферат** – узагальнений короткий виклад її основного змісту. У рефераті необхідно стисло представити основні результати дослідження із зазначенням новизни та, за наявності, практичного значення, а саме:

- відомості про обсяг пояснювальної записки, кількість рисунків, таблиць, додатків, використаних джерел;
- текст реферату;
- перелік ключових слів.

Текст реферату повинен містити стислий виклад основного змісту роботи.

Наприкінці реферату наводять ключові слова. Сукупність ключових слів має відповідати основному змісту кваліфікаційної роботи, відобразити тему дослідження і забезпечувати тематичний пошук роботи. Кількість ключових слів становить від п'яти до п'ятнадцяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують у рядок через кому.

Оптимальний обсяг тексту реферату – до 500 знаків.

Для проведення ґрунтовного наукового аналізу з теми дослідження складається план, який дає змогу виділити основні структурні одиниці роботи. В тексті роботи він фіксується як **зміст** роботи.

Зміст подають на початку роботи: назви та номери початкових сторінок усіх розділів і підрозділів кваліфікаційної роботи, висновків та додатків.

Зміст кваліфікаційної роботи визначається її темою і відбивається у плані, розробленому за допомогою наукового керівника. Відповідно до передбачуваної теми студент самостійно або за рекомендацією керівника добирає літературні джерела і складає проект плану, який обговорює з керівником.

Вступ. Конкретний зміст та обсяг вступу визначається в кожному конкретному випадку індивідуально і повинен бути максимально прив'язаний до теми роботи.

Структура **основної частини** кваліфікаційної роботи залежить від теми, що розробляється. Детальний план робіт із заданої теми складається студентом разом із керівником роботи.

Основна частина має такі структурні елементи:

- аналіз літературних джерел;
- постановка завдання досліджень;
- вибір (розроблення) методів та методик досліджень;
- результати теоретичних та експериментальних досліджень;
- висновки та рекомендації.

Доцільність введення окремого економічного розділу та розділу, пов'язаного з охороною праці й довкілля, визначається темою кваліфікаційної роботи.

Висновки. Висновки повинні охоплювати всю роботу. Щоб полегшити їх написання, доцільно при виконанні розділів робити проміжні висновки після кожного з них.

Перелік джерел посилання. Для складання бібліографії з теми кваліфікаційної роботи студент використовує:

- наявні в бібліотеках систематичні каталоги, в яких назви творів розташовані за галузями знань;
- алфавітні каталоги, в яких карточки на книжки розташовані в алфавітному порядку прізвищ авторів;
- предметні каталоги, що містять назви творів з конкретних проблем і спеціальностей;
- різноманітні бібліографічні довідникові видання;
- Інтернет-ресурси.

Для добору періодичної літератури слід звернутися до покажчиків статей, опублікованих упродовж календарного року і розміщених у кінці останнього номера журналу за кожен рік видання.

У сучасних умовах значне місце у процесі пошуку даних належить мережі Інтернет. Водночас потрібно розуміти, що Інтернет-ресурси не можуть слугувати як основні джерела інформації для підготовки кваліфікаційної роботи. Головними є традиційні джерела у вигляді монографій та періодичних фахових видань.

Складений студентом список літератури, необхідної для вивчення при роботі над темою, погоджується з керівником. Керуючись складеним списком літературних джерел, студент приступає до їх вивчення.

Після попереднього ознайомлення з літературними джерелами і складанням бібліографічної картотеки з теми, слід приступати до глибшого їх опрацювання на основі повторного опрацювання. При повторному опрацюванні виділяються та усвідомлюються основні думки й положення, висунуті автором книги або статті, проводиться їх аналіз.

Результатом опрацювання літератури за темою кваліфікаційної роботи повинно стати вироблення кінцевого варіанту плану, який затверджується науковим керівником.

4.2 Рекомендації до виконання розділів кваліфікаційної роботи

4.2.1 Вступ

У вступній частині кваліфікаційної роботи потрібно обґрунтувати актуальність проблеми, що досліджується, її практичне значення; формулюються мета й завдання, обґрунтовуються об'єкт, предмет і напрями дослідження, вказуються використані наукові методи дослідження, наукова

новизна та практичне значення одержаних результатів, їх апробація, обсяг і структура роботи.

Починається написання вступу з обґрунтування **актуальності проблеми**. При цьому слід обов'язково дослідити попередні дослідження з даної проблеми з урахуванням необхідності застосування нових наукових підходів до її аналізу та узагальнення. Актуальність складається з нової наукової інформації, узагальнення передового досвіду, вирішення нових теоретичних завдань, розкриття методів використання теорії в конкретних умовах діяльності. Далі коротко описують, що зроблено для розв'язання проблеми, із зазначенням кола науковців, які займалися даною проблематикою. Після цього окреслюють недостатньою мірою вивчені її аспекти та обґрунтовують власний вибір теми дослідження.

Правильна постановка та чітке формулювання нових проблем має важливе значення і визначає стратегію дослідження. Студентові необхідно показати, де проходить межа між знанням та незнанням щодо предмету дослідження, визначити проблему та показати її суть.

Актуальність таких робіт слід оцінювати з точки зору тієї концептуальної установки, якої дотримується студент, або того вкладу, що він вносить у розробку загальної концепції.

Особлива увага у вступі також повинна бути приділена обґрунтуванню **мети**, яка стоїть перед кваліфікаційною роботою, а також формулюванню основних **завдань** дослідження.

Мета й завдання дослідження визначаються на основі актуальності обраної теми та з визначенням кінцевого результату роботи. Сукупність усіх завдань має дати уявлення про те, що необхідно зробити для досягнення мети. Кожне поставлене завдання має бути розв'язано й описано в роботі у вигляді аналізу, висновків та рекомендацій.

Ключовими словами у формулюванні мети виступають дієслова *дослідити, розробити, здійснити, обґрунтувати, розкрити* і т. ін. Мету слід формулювати якомога компактніше й таким чином, щоб у ній проглядалася головна думка наукового дослідження та кінцевий результат.

Мета роботи переважно зводиться до підвищення ефективності діяльності, удосконалення методів роботи, складання стратегічних і тактичних планів, розроблення різних програм тощо.

Завдання дослідження можуть включати:

- вирішення певних теоретичних питань, які входять у загальну проблему дослідження (наприклад, виявлення сутності понять, явищ, процесів, їх подальше удосконалення, розроблення ознак, рівнів функціонування, критеріїв ефективності, принципів, умов застосування тощо);
- всебічне вивчення проблеми, виявлення її типових особливостей (таке вивчення дає змогу уточнити, перевірити дані, опубліковані у спеціальних неперіодичних і періодичних виданнях);
- обґрунтування підходів до вирішення проблеми;
- експериментальна перевірка запропонованої системи заходів, їх відповідності критеріям оптимальності;

– розроблення методичних рекомендацій і пропозицій щодо використання результатів дослідження у практиці роботи відповідних установ (організацій).

Завдання слід формулювати чітко, оскільки опис їх вирішення повинен складати зміст окремих розділів чи інших частин роботи. Заголовки таких частин зароджуються саме при формулюванні завдань дослідження.

Завдання потрібно не лише правильно й чітко сформулювати, але й поставити їх у певному порядку, так, щоб перед читачем розгорталася програма дій науковця. Формулювання завдань може починатися словами *розрахувати, узагальнити, з'ясувати, визначити, виявити, окреслити, вивчити проаналізувати, охарактеризувати* тощо.

Далі слід обрати та сформулювати **об'єкт і предмет дослідження**. *Об'єкт дослідження* – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. Об'єктом наукового дослідження є навколишній матеріальний світ, та форми його відображення у свідомості людей, які існують незалежно від нашої свідомості. Досліджувати можна не тільки емпіричний об'єкт, а й теоретичний.

Предмет дослідження – це тільки ті суттєві зв'язки та відносини, які потребують безпосереднього вивчення в певній роботі, є основними, визначальними для конкретного дослідження. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж його об'єкт. Тобто це та частина об'єкта, та сфера його діяльності, на яку спрямовано основну увагу дослідника. Предмет діяльності і визначає тему кваліфікаційної роботи. Правильне, науково обґрунтоване визначення об'єкта дослідження – це не формальна, а суттєва, змістова наукова акція, покликана зорієнтувати самого дослідника на виявлення місця і значення предмета дослідження. Визначення теми, об'єкта, предмета й мети дослідження – це єдиний нерозривний процес.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага дослідника, оскільки предмет дослідження визначає тему наукової праці (відображена в назві на титульному аркуші).

У вступі також слід описати **основні методи** які будуть використані у дослідженні. Для цього слід подати перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дає змогу пересвідчитись в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Обґрунтований вибір методів спирається, перш за все, на розуміння специфіки об'єкта і предмета дослідження, а конкретні методики визначаються поставленими завданнями і умовами проведення дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів. Дається короткий виклад нових наукових положень (рішень), запропонованих студентом особисто.

Необхідно показати відмінність отриманих результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни.

Кожне наукове положення чітко формулюють, підкреслюючи його основну суть і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни. Сформульоване наукове положення повинно читатися і сприйматися легко й однозначно (без нагромодження дрібних і таких, що затемнюють його сутність, деталей та уточнень).

При формулюванні наукової новизни можна, зокрема, вживати такі вирази:

«розроблено методику... яка відрізняється від...», «доведено залежність між...», «досліджено поведінку... і показано...», «доопрацьовано метод ... в частині... і поширено на...», «створено концепцію, що ...», «досліджено новий ефект...», «розроблено нову систему ...», «запропоновано нове визначення...», «уточнено...» тощо.

У вступі також слід зазначити відомості про участь студента у вітчизняних і міжнародних науково-практичних конференціях, круглих столах тощо. Також зазначається кількість наукових праць та їх загальний обсяг, опублікованих у наукових фахових виданнях, у матеріалах конференцій та інших виданнях. Подаються відомості про використання результатів дослідження або рекомендації щодо їхнього використання, висвітлюються результати практичного застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їхнього використання.

Структура і обсяг роботи. Наприклад: *Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 8 додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи – 40 сторінок комп'ютерного тексту, містить 5 таблиць і 10 рисунків*). Надалі зазначається короткий зміст кожного розділу.

Важливим елементом є вибір та обґрунтування періоду дослідження.

Загальний обсяг вступу не повинен перевищувати 2-3 аркушів стандартного тексту.

Конкретний зміст та обсяг вступу визначається в кожному конкретному випадку індивідуально і повинен бути максимально прив'язаним до теми кваліфікаційної роботи.

4.2.2 Основна частина

Зміст основної частини визначається специфікою кваліфікаційної роботи магістра і повинен включати розділи вказані в завданні на кваліфікаційну роботу.

Матеріали оглядових розділів не повинні перевищувати 15%, а основного – бути не меншим за 30% від загального обсягу роботи.

4.2.3 Висновки

Кваліфікаційна робота закінчується висновками та пропозиціями. У висновках коротко описують результати, отримані у процесі роботи, наводять головні наукові та практичні результати досліджень, аргументуючи кількісними

та якісними показниками, зазначають, наскільки підтвердилася гіпотеза. Висновки повинні інформувати про досягнення мети дослідження й виконання конкретних поставлених завдань. Доцільно висловити власне бачення подальших перспектив дослідження проблеми.

Висновки характеризують рівень та якість виконання поставленого перед роботою завдання і тому повинні складатися за такою загальною схемою:

- коротко оцінюють стан поставлених у роботі завдань;
- якими методами та засобами вирішувались ці завдання;
- які результати були отримані;
- що запропоновано для вдосконалення шляхів вирішення поставленої проблеми.

Структура висновків повинна приблизно відповідати структурі виконаної роботи, іншими словами, загальна кількість пунктів у висновках повинна приблизно дорівнювати загальній кількості структурних елементів роботи.

Особливу увагу у висновках та пропозиціях потрібно приділити пропонованим шляхам та напрямам і тим результатам, які при їх реалізації повинні бути одержані.

Загальний обсяг висновків та пропозицій повинен складати приблизно 2-3 аркуші.

4.2.4 Загальні вимоги до оформлення

Оформлення кваліфікаційної роботи має відповідати вимогам чинного Державного стандарту України для оформлення звітів у сфері науки і техніки ДСТУ 3008-2015.

Рекомендований обсяг роботи – не більше ніж 40 аркушів (без додатків). У разі, якщо додатки є обов'язковими (проекти конструкторських, нормативно-технічних, експлуатаційних документів тощо), вони входять до рекомендованого обсягу кваліфікаційної роботи.

Перелік джерел посилання здобувач вищої освіти формує за його вибором одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті; в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. При цьому необхідно дотримуватися вимог чинного Національного стандарту України (ДСТУ 8302:2015).

Список повинен містити не менше 20-30 найменувань (монографії, статті, збірники, Інтернет-ресурси тощо).

У тексті посилання позначається цифрою у квадратних дужках відповідно до номера джерела у списку використаних джерел, наприклад [5] чи [35; 42]. Якщо в тексті вжито цитату, необхідно, окрім посилання на літературне джерело, зазначити сторінку, наприклад [23, с.24].

Додатки до кваліфікаційної роботи містять:

- інструкції та методики, застосовані в процесі виконання роботи;
- вхідну первинну інформацію;
- результати досліджень (у зведених таблицях);
- таблиці проміжних цифрових даних;

– картографічні матеріали.

До додатків може також включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи: проміжні формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; копії документації та ін.

5 ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Виконана кваліфікаційна робота подається науковому керівникові, який переглядає роботу в повному обсязі разом з презентаційними матеріалами. Свої міркування він викладає в письмовому висновку – відгуку на проведену роботу студента. Відгук складається в довільній формі, але можна виділити деякі загальні положення.

Насамперед вказується на відповідність виконаної роботи спеціальностям та галузям знань, за якими екзаменаційна комісія має право проведення захистів кваліфікаційних робіт.

Керівник повинен коротко охарактеризувати проведену роботу, її актуальність, теоретичний рівень практичну цінність, повноту та глибину, а також оригінальність вирішення поставлених завдань, самостійність їх вирішення та дає оцінку готовності роботи до захисту. Висновок повинен закінчуватися вказівкою на ступінь відповідності роботи вимогам, що ставляться до випускних кваліфікаційних робіт.

5.1 Рецензування кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота підлягає обов'язковому рецензуванню. Рецензенти призначаються з числа професорсько-викладацького складу визначених кафедр. Згідно з чинними вимогами, на кожну роботу, що допускається до захисту, складається зазвичай одна внутрішня рецензія силами працівників закладу вищої освіти.

Рецензію подають у письмовому вигляді, у довільній формі. Рецензент підписує рецензію із зазначенням свого прізвища, імені, по батькові, місця роботи і займаної посади.

Зміст рецензії та відгуку повинен бути доведений до студента за один-два дні до захисту, щоб він міг заздалегідь підготувати відповідь по суті зроблених рецензентами зауважень.

5.2 Допуск до захисту кваліфікаційної роботи

Зшита у твердій палітурці кваліфікаційна робота, підписана автором, науковим керівником, подається на підпис завідувачу кафедри. Допуск до захисту передбачає перевірку всіх вище перелічених підписів у кваліфікаційній роботі й завершується підписом завідувача кафедри на титульній сторінці повністю підготовленої роботи.

Після завершення кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти передає на випускову кафедру перевірену на наявність плагіату кваліфікаційну роботу разом з відгуком керівника та її електронну версію. Завідувач випускової кафедри допускає роботу до процедури захисту і направляє на рецензування.

Термін подання роботи завідувачеві випускової кафедри – не пізніше ніж за 3 дні до захисту.

Завідувач випускової кафедри вирішує, чи є необхідність у процедурі попереднього захисту кваліфікаційної роботи. Після проведення попереднього захисту (якщо він передбачений) випускова кафедра допускає студента до захисту.

Здобувача вищої освіти, кваліфікаційна робота якого не відповідає завданню, чинним вимогам щодо змісту та оформлення, підготовлена з порушеннями календарного затвердженого плану, не містить матеріалів конкретного дослідження, обґрунтованих пропозицій, містить академічний плагіат та/або неприпустимий відсоток запозичення із попередньо архівованими роботами та випускними роботами поточного курсу, не має відгуку, рецензії, до захисту не допускають.

У разі, коли завідувач кафедри не допускає роботу до захисту через її незадовільну якість, наявність плагіату та інші мотиви, це питання розглядається на засіданні кафедри за обов'язковою участю наукового керівника. Матеріали обговорення оформляються відповідним протоколом засідання кафедри.

5.3 Захист кваліфікаційної роботи

Підписана студентом, науковим керівником, завідувачем кафедри та рецензентом магістерська робота, за наявності позитивного висновку у відгуку наукового керівника, подається студентом на кафедру для реєстрації.

Захисти кваліфікаційних робіт відбуваються на відкритих засіданнях екзаменаційної комісії відповідно до графіка, затвердженого ректором університету. До початку публічного захисту на засідання екзаменаційної комісії подаються такі документи централізовано від кафедри:

- наказ ректора університету про затвердження персонального складу екзаменаційної комісії;
- довідка з дирекції інституту про повне виконання студентом навчального плану та одержані ним оцінки з усіх дисциплін, виробничої та переддипломної практик;
- особисто кожним студентом: кваліфікаційна робота з усіма необхідними підписами; відгук наукового керівника, рецензію, а також презентаційні матеріали.

Готуючись до публічного захисту, студент складає стислу доповідь, обсяг тексту якої має відповідати 10-12 хвилинам виступу. Текст доповіді рекомендується погодити з науковим керівником. Орієнтовна структура доповіді наступна: обґрунтування актуальності проблеми, що розглядається;

мета і завдання дослідження; основні результати дослідження; творчі розробки автора; практична значущість отриманих результатів; пропозиції та рекомендації, оцінка їх ефективності. Підсилити сприйняття тексту доповіді повинні наочні матеріали, які студент готує заздалегідь (ілюстративні матеріали, оформлені у вигляді плакатів; ксерокопій тощо). Сучасною формою презентації результатів дослідження є електронна презентація з використанням слайдів, підготовлених за допомогою Microsoft Office PowerPoint. У разі використання слайдів треба переконатися у наявності проєктора, екрана, доступних джерел електричного струму. Електронні демонстраційні матеріали готуються разом із комплектом паперових матеріалів, які по одному примірнику подаються кожному члену ЕК на форматі А4. Зміст демонстраційних матеріалів студент має узгодити зі своїм науковим керівником. Орієнтовна кількість цих матеріалів може знаходитися в межах 8-12 аркушів.

До захисту студенту необхідно підготувати аргументовану відповідь перед екзаменаційною комісією на зауваження рецензента. Послідовність захисту кваліфікаційної роботи:

- лаконічна доповідь студента про зміст проведеного дослідження із використанням наочних засобів;
- відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії, викладачів, спеціалістів та інших осіб, присутніх на захисті, включаючи і студентів будь-яких курсів;
- після відповідей студента на всі запитання оголошуються відгук наукового керівника та рецензія на кваліфікаційну роботу (на зауваження рецензента та керівника студент також дає стислу та аргументовану відповідь).

Процедура захисту кваліфікаційної роботи містить:

- 1) представлення здобувачів вищої освіти та поданих документів;
- 2) виступ здобувача вищої освіти з презентацією кваліфікаційної роботи;
- 3) відповіді здобувача вищої освіти на запитання членів екзаменаційної комісії та осіб, які присутні на засіданні;
- 4) виступ наукового керівника або представлення його відгуку секретарем екзаменаційної комісії;
- 5) виступ рецензента або оголошення його рецензії секретарем екзаменаційної комісії;
- 6) відповіді здобувача вищої освіти на зауваження рецензента;
- 7) обговорення й оцінювання роботи та її захисту;
- 8) оголошення рішення екзаменаційної комісії.

Екзаменаційна комісія організовує та проводить свою роботу відповідно до чинних державних документів, що регламентують її діяльність.

Рішення щодо присвоєння студенту кваліфікації бакалавра приймається на закритому засіданні екзаменаційної комісії. До уваги приймаються оцінка кваліфікаційної роботи, зміст доповіді та відповіді на поставлені запитання, відгук наукового керівника та висновки рецензента. Засідання екзаменаційної комісії оформляється протоколом, до якого вносяться відповідні оцінки за захист кваліфікаційної роботи, фіксуються питання членів екзаменаційної

комісії і всіх присутніх на захисті, особисті думки членів комісії, зазначається одержаний освітній рівень та назва державного документа про освіту, який буде виданий студенту. Цей протокол підписують голова і члени екзаменаційної комісії, які брали участь у засіданні.

За результатами засідання голова комісії оголошує всім присутнім оцінку та повідомляє про присудження студентові кваліфікації бакалавра за обраною спеціальністю.

За необхідності екзаменаційна комісія може висловити свою позицію щодо рівня підготовки бакалавра, рівня (якості) наукового керівництва кваліфікаційною роботою або якості відгуку рецензента, а також свої пропозиції або рекомендації щодо підготовки бакалаврів даної спеціальності. Свою позицію екзаменаційна комісія формує у вигляді протоколу та вносить до звіту, який подає до вченої ради університету для наступного розгляду та відповідного реагування.

5.4 Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи та її захисту

Оцінювання кваліфікаційної роботи здійснюється згідно з критеріями, розробленими випусковою кафедрою, з урахуванням:

- обґрунтування актуальності теми роботи;
- детальності аналізу стану об'єкта дослідження;
- володіння сучасними методами вирішення практичних завдань;
- узагальнення одержаних у результаті проведених досліджень, матеріалів і обґрунтування запропонованих рекомендацій;
- творче мислення і творчий підхід до вирішення виявлених у ході дослідження проблем;
- вміння грамотно, логічно, обґрунтовано, вільно викладати свої міркування.

Рішення екзаменаційної комісії є остаточним і не оскаржується.

ДОДАТКИ

Форма завдання на дипломне проектування

Уманський національний університет садівництва

Кафедра

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

геодезії, картографії і кадастру

Зав.кафедри

Ю.О. Кисельов

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу освітнього рівня «Бакалавр»

студенту групи _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

1. Тема кваліфікаційної роботи _____

затверджена наказом по університету № _____ від “ ____ ” _____ р.

2. Термін здачі студентом закінченої кваліфікаційної роботи _____

3. Вихідні дані для кваліфікаційної роботи _____

4. Перелік питань, які необхідно розробити (наводиться зміст, який містить пункти і підпункти усіх розділів) _____

5. Перелік графічного матеріалу _____

6. Дата видачі завдання “ _____ ” _____ р.

Керівник _____
(підпис, науковий ступінь, вчене звання, ініціали та прізвище)

Завдання прийняв до виконання “ _____ ” _____ р.

Студент _____
(підпис)

Приклад теми та плану написання кваліфікаційної роботи

Тема. Проект землеустрою, що забезпечує еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь

Реферат

Вступ

1. Характеристика сучасного стану земельних ресурсів Черкаської області
2. Загальні відомості про господарство
 - 2.1. Рельєф
 - 2.2. Кліматичні умови
 - 2.3. Ґрунти
3. Етапи реформування земельних відносин на території району (громади)
 - 3.1. Роздержавлення та приватизація земель сільськогосподарських підприємств
 - 3.2. Формування земель державної власності
 - 3.3. Формування земель колективної власності
 - 3.4. Паювання земель сільськогосподарських підприємств
 - 3.5. Організація території земельних ділянок сільськогосподарського призначення, що передаються в приватну власність власникам сертифікатів на право на земельну частку (пай) земель сільськогосподарських підприємств
 - 3.6. Проект землеустрою, що забезпечує еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь
 - 3.7. Існуюча організація території та сучасний стан сільськогосподарського виробництва
 - 3.8. Проектні рішення
 - 3.8.1. Організаційно-господарські заходи
 - 3.8.2. Організаційно-територіальні заходи
 - 3.8.3. Організація земельних угідь
 - 3.8.4. Організація території ріллі
 - 3.8.5. Організація території сіножатей
 - 3.8.6. Організація території пасовищ
 - 3.8.7. Агротехнічні заходи щодо підвищення продуктивності угідь
 - 3.8.8. Еколого-економічне обґрунтування проектних рішень
4. Перенесення проекту в натуру
 - Висновки і пропозиції
 - Додатки
 - Список використаних джерел

Графічна частина

Зразок календарного плану

Календарний план виконаних робіт

Етапи роботи	Розробка проєктного рішення	Робота над текстовою частиною ДП	Робота над графічною частиною ДП	Термін виконання (узгоджується з керівником)	Відмітка керівника ДП про виконання
I	Отримання завдання, вивчення рекомендованої літератури з теми ДП. Вивчення об'єкта. Аналіз існуючого стану	Складання програми. Написання пояснювальної записки (рис 1-3)	Заготовка матеріалів для виготовлення графічної частини		
II	Розробка проєктного рішення	Написання проєктної частини (розд. 4-6)	Виготовлення планової основи для основного варіанта (план агровиробничих груп ґрунтів, план розподілу земель за формами власності)		
III	Екологічне обґрунтування проєкту	Складання ЕММ, розв'язання задачі в 3 варіантах. Написання висновків і пропозицій. Кінцеве редагування й переписування тексту	Виправлення основного варіанта проєктного рішення та інших графічних документів		
IV	Кінцеве оформлення ДП	Здача пояснювальної записки керівнику ДП. Виправлення зауважень. Здача ДП на рецензування	Кінцеве оформлення ілюстрованих матеріалів, виготовлення таблиць		
V	Підготовка до захисту в ЕК	Написання доповіді й погодження її з керівником ДП.	Виправлення зауважень у графічній частині		

Зразок оформлення титульної сторінки програми
Міністерство освіти і науки України
Уманський національний університет садівництва
Кафедра геодезії, картографії і кадастру

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав.кафедри Ю.О. Кисельов

“___” _____ 2024 р.

ПРОГРАМА
і календарний план

виконання кваліфікаційної роботи на тему:

“ _____

_____”

Дипломник _____

Керівник _____

Додаток Д

Зразок оформлення титульного аркуша текстової частини кваліфікаційної роботи

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра геодезії, картографії і кадастру

Допускається до захисту

“_____” _____ 2025 р.

Зав.кафедри: _____

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Пояснювальна записка

студента _____

На тему: «_____»

на присвоєння кваліфікації бакалавра з геодезії та землеустрою

Керівник дипломної роботи

к.е.н., доцент П.М. Боровик

Умань 2025

Приклад побудови таблиці

Таблиця _____
(номер)

(назва таблиці)

Головка

Заголовки

граф

Підзаголовки

граф

рядки

Боковик

Графи (колонки)

Приклад оформлення реферату кваліфікаційної роботи

Реферат

(Тема).

(Прізвище, ім'я по батькові) – Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «Бакалавр». Кафедра геодезії, картографії і кадастру. Умань: Уманський НУС, 2025. 38 с. текст.част., 2 рис., 4 табл., 30 джерел, 5 арк. графіч. част. формату_____.

Висвітлено науково-методичні основи...Дано характеристику об'єкта і оцінку....

Запропоновано нову організацію....

Ключові слова:

Оформлення списку використаних джерел

Бібліографічний опис регламентується нормативними документами. Бібліографічний опис – сукупність бібліографічних відомостей про документ, наведених за певними правилами, необхідних і достатніх для загальної характеристики та ідентифікації документа.

Приклади бібліографічних описів

Закони і постанови

Про плату за землю: Закон України// Збірник законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища. 1996. №1. С. 225-226.

Книга одного автора

Андрейцев В.І. Екологічне і земельне право України. К.: Юрінком, 1998. 243 с.

Книга двох авторів

Залуцький І.Р., Гнаткович Д.І. Організація раціонального використання і охорони земель в умовах здійснення земельної реформи. Львів, 1999.

Книга чотирьох авторів і більше

Відтворення родючості ґрунтів у ґрунтозахисному землеробстві/ М.К. Шикуча, С.С. Антоненко, В.О. Андрієнко, Ю.В. Андріяко. К.: Оранта, 1998. 680 с.

Із збірника наукових праць

Тібілова Л.М., Шевченко Є.І. Ґрунтовий покрив як компонент ландшафту і фактор проектування. *Вісник ЛДАУ: Землевпорядкування і земельний кадастр*, №3. 1998. С.69- 73.

Автореферат

Обґрунтування комплексу територіальних природоохоронних заходів при організації використання земельних ресурсів Івано-Франківської області. Автореф. дис... к.е.н Львів, 1996. 24 с.

Статті з журналу

Третяк А.М. Шляхи розвитку земельного законодавства в Україні. *Землевпорядний вісник*, №2. 1999. С.6-8.

Стандарти

ДСТУ 3008-95. Документація. Звіт у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. К., 1995. 38 с.

Довідники

Довідник із землеустрою/За ред Л.Я. Новаковського. К.: Урожай, 1989. 352 с.

Із газети

Кучма Л.Д. Доповідь на Всеукраїнській нараді з питань агропромислового комплексу України, Київ, 10 січня 1997 р.// Сільські вісті. 1997. 15 січня.

Список використаних джерел

1. ДСТУ 1. 4-93 Стандарт підприємства. Основні положення. К.: Держстандарт України. 1993. 9 с.
2. ДСТУ 1.5.-93 Загальні вимоги до побудови, викладу, оформлення та зміст стандартів. К.: Держстандарт України. 1993. 78 с.
3. ДСТУ 3008-95 Документація. Звіт у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення. К.: Держстандарт України. 1993. 37 с.
4. ДСТУ 2394-94 Інформація з бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний опис документа. К.: Держстандарт України, 1994. 40 с.
5. Гаврилюк В.І. Стандарт підприємства. Дипломні і курсові проекти (роботи). Загальні вимоги до оформлення. СТП 186-1-99. Львів, 1999. 26 с.
6. Горлачук В.В. Дипломне проектування: Методичні рекомендації. Львів, 1999.
7. Казьмір Р.Г., Лютий Я.І., Мицай М.А. Землепорядне проектування: Учбовий посібник по підготовці дипломних проектів. Львів, 1990.
8. Кондратенко К.Я., Тібілова Л.М., Столярчук Д.І. Стандарт підприємства СТ 7.070904. Оформлення графічних і текстових матеріалів навчального процесу. Загальні вимоги. СТ 7.07090496. Дубляни, 1996. 225 с.
9. Кондратенко К.Я. Стандарт підприємства СТП 5.07090698. Вимоги до оформлення курсових і дипломних проектів та інших матеріалів навчального процесу за спеціальністю 5.070906 “Землепорядкування”. Львів, 1998. 30 с.

Методичне видання

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» ОР «Магістр» / Уклад.: Кисельов Ю.О., Рудий Р.М., Шемякін М.В., Боровик П.М., Удовенко І.О., Прокопенко Н.А. Умань: Уманський НУС, 2024. 33 с.

Папір офсетний. Формат 60x84/16
Фіз.. друк аркушів . Умовних друкованих аркушів .
Наклад 50 примірників.

Уманський національний університет садівництва
Міністерство освіти і науки України
20305 вул. Інститутська 1, м. Умань, Черкаська обл.